

LEPRŠAVOST I MRAČNA STRANA

O KAZALIŠTU

SNJEŽANA PAVIĆ

Fellinijev orkestar je društvo, ali i ljudski život, svatko je tu izgubljen i prepušten sam sebi

Ovo je prava glumačka predstava, nema glavnih ni sporednih uloga, svaki lik dobio je prostor da zabljesne. Liveriću je ovo prva režija nakon izvrsne "Velike bilježnice"

S "Probom orkestra" Zekaem je prošle subote otvorio kazališnu sezonu, i to predstavom koja će se rado gledati. Zabavna, topla predstava s puno razumijevanja za ljudske mane na veliku scenu Zekaema dovodi veliki dio tog iznimnog zagrebačkog glumačkog ansambla, u režiji Edvina Liverića i dramaturgiji Nine Mitrović. Liverić predstavu radi kao kopiju velikog Fellinijeva filma iz 1978., mada je Nina Mitrović napisala novi tekst po karakterima naših glumaca. Zadržao je fellinijevske kosti i dodao im novo meso, ali u kazališnoj formi, majstorski održavajući sat i pol vremena na sceni veliki glumački tim.

Ovo je prava glumačka predstava, nema tu glavnih ni sporednih uloga, svaki lik dobio je prostor da zabljesne. Edvinu Liveriću, inače glumcu Zekaema, ovo je prva režija nakon izvrsne "Velike bilježnice" koju je po romanu Agote Kristof režirao 2016., a gostovala je u Pragu, Izraelu i Crnoj Gori. Iako je i ovdje riječ o velikoj temi, u "Probi orkestra" Liverić zadržava opuštenost i lepršavost i dok nam predočava mračne strane ljudske prirode i društva.

Možda malo više prostora od drugih dobila je sjajna Dora Polić Vitez kao žena srednjih godina koja je s prve spala na drugu violinu, i to ne podnosi najbolje. Ona je diva na rubu, još se nije pomirila s time da je stvar gotova. Iako bivša, ostaje i dalje zarobljena u trokutu s Danijelom Ljubojom i Nadeždom Perišić Radović. Ljuboja je zabavan u ulozi muškarca koji probleme misli riješiti izbjegavanjem, izostajanjem iz vlastitog

života, a Nadežda Perišić Radović nježno i suptilno igra ženu na rubu. Svatko od njih pojedinačno odličan je u svojoj ulozi, a dodatno osvajaju međuigrom u tom trostranom svemiru koji međusobna patologija održava u općem kaosu.

Fellinijev orkestar je društvo, ali i ljudski život, svatko je tu izgubljen i prepušten sam sebi. Kad pukne film Maru Martinoviću, čitava se dvorana zatrese. Andela Ramljak igra jaku ženu, suvremenu buntovnicu koja ne zna što hoće pa se iscrpljuje u gesti, Barbara Prpić uvjerljiva je kao nervozna novinarka koja sa snimateljem Franom Maškovićem pokušava napraviti prilog o probi. Na početku se čini kako je Pjer Meničanin sasvim skinuo filmski Fellinijev lik, ali kasnije shvatimo da je izgradio drugu, više KuK verziju servilnosti. Marica Vidušić igra smiješan i tužan lik osamljene harfistice, čija je privatna tragedija prevelika da bi do nje doprlo išta iz vanjskog svijeta. Dean Krivačić fantastično igra seksualno frustriranog tipa na ivici nervnog sloma, Slavko Sobin smiješan je kao Amerikanac. Uloga dirigenta je na Mladenu Vasaryju, čiji lik preuzima kontrolu bez uobičajenog arsenala autoritarnosti.

Nina Mitrović dopisuje Fellinija uvođenjem još jedne glumačke relacije, one između klarinetistice Petre Svrtan i njezina oca koji svira tubu, a kojeg igra Milivoj Beader. Pobunjena adolescentica vječno je ljuta na oca koji pak svoje manipulacije pokušava opravdati brigom za kćer. Beaderu odlično stoji tuba, kao da je sad ispao iz limene glazbe nekog dalmatinskog sela, dok je Petri Svrtan dovoljno par tonova da zavlada velikom scenom. I to je jedno malo čudo, kako glumački ansambl pojačan s nekoliko profesionalnih muzičara odlično zvuči uživo. Velikim dijelom zahvaljujući skladateljici i muzičkoj producentici predstave Merimi Ključo koja je uvijek bavalala glumce mjesecima.

Predstava je totalno umjetničko djelo kad joj još dodamo izložbu crteža sjajne Tisje Kljaković Braić koja je osvojila Facebook crtežima svakodnevnog života. Splitska slikarica radila je plakat za predstavu, a pred dvoranom su izloženi njezini crteži s proba.

Fellinijev film prikazan je 1978., usred talijanskih "olovnih godina". Fellini je u tadašnjem preobilju demokracije vidio sjeme fašizma, želje za čvrstom rukom koja će ukloniti kaos. Mi smo tek u pačjoj školi demokracije, ali 40 godina kasnije to su tek finese, isti je crni mrak koji nam prijeti...

Federico Fellini, Brunello Rondi
Probom orkestra
 ZKM, 2018.
Režija: Edvin Liverić
Dramaturginja: Nina Mitrović
Glume: Milivoj Beader, Dora Polić Vitez, Barbara Prpić, Danijel Ljuboja, Maro Martinović, Frano Mašković i dr.